

Vantaan nuorisovaltuuston lausunto Vantaan kaupungin budjettineuvotteluista

Alati muuttuvassa maailmantilanteessa Vantaan kaupungin yksi merkittävimmistä paikallisista ongelmista on nuorten pahoinvointi. Nuorten arki ei välttämättä koostu monesta tekijästä, mutta isona osana elämää on koulunkäynti ja yhteiskunnan tarjoama turvaverkko. Budjetin päätökset vaikuttavat siis vantaalaisten nuorten elämään merkittävästi. Innovatiivista, kasvavaa ja kehittyvää kaupunkia eivät rakenna pahoinvoivat nuoret. Siksi nuorisovaltuusto lähestyy budjettia ihmislähtöisesti.

Vantaan nuorisovaltuusto ilmaisee oman kantansa budjettiin lausunnon muodossa. Lausunnossa nostetaan esiin asioita, joita vantaalaiset nuoret toivovat otettavan huomioon kaupungin budjettia laadittaessa. Usein aikuiset päättäjät puolustavat ja puhuvat nuorten puolesta, mutta tässä lausunnossa kuuluu nuorten oma ääni ja toivomukset ilman aikuisten sanoitusta. Toivomme, että kaupungin päättäjät hyödyntävät nuorten mielipiteitä muodostaessaan omia kantojaan.

Toimiva ja tukea tarjoava oppimisympäristö

Koulut ovat oiva paikka tavoittaa lähes kaikki lapset ja nuoret. Siksi myös vantaalaisiin kouluihin täytyisi saada lisää aikuisia, jotta jokaiselle lapselle voitaisiin taata aikuisten jatkumo. Aikuisten jatkumolla varmistettaisiin, että lapsilla on edes yksi turvallinen aikuinen tavoitettavissa vuoden jokaisena päivänä. Tällöin kukaan ei jäisi yksin, olisi aikuinen, joka huolehtii, kun itse ei jaksa välittää. Vantaan on mahdollista rakentaa turvaverkko jokaisen vantaalaisen lapsen ja nuoren alle.

Nuorisovaltuusto kokee, että useita koulujen ongelmia kuten levottomuutta ja oppimisvaikeuksia helpottaisi ryhmäkokojen pienentäminen merkittävästi. Tällä muutoksella tuettaisiin sekä oppilaiden että opettajien hyvinvointia. Pienemmät ryhmät mahdollistavat paremman mahdollisuuden oppilaille oppia, mutta parantavat myös opettajien työskentelyrauhaa. Vaikka ryhmäkokojen pienentäminen vaatii resursseja, se vähentää niiden tarvetta muualta, kun esimerkiksi opettajilla on enemmän aikaa puuttua yksittäisten oppilaiden asioihin.

Kouluväkivalta, koulukiusaaminen ja häirintä ovat vakavia sekä valitettavia ilmiöitä. Jotta kaikki pystyvät suhtautumaan asiaan oikein, tarvitsemme koulujen henkilökuntaan aikuisia, joilla on työkalut puuttua tilanteisiin. Tätä voisi edistää henkilökunnalle suunnatuilla koulutuksilla. Niissä tulisi perehtyä myös yleistyneisiin kiusaamisen muotoihin kuten rasismiin, vähemmistöjen syrjintään, henkilökohtaisen tilan koskemattomuuteen ja nettikiusaamiseen. Jos henkilökunta ei tiedä kuinka heidän tulisi suhtautua tai puuttua tilanteisiin, emme voi olettaa, että tapaukset käsiteltäisiin oikein tai heillä olisi kykyä johtaa esimerkkillään. Mikäli kouluissa olisi ihminen, jonka työ keskittyisi kiusaamisen ja häirinnän aktiiviseen ehkäisyyn ja puuttumiseen, ei huonolle käytökselle jäisi yhtä paljon tilaa.

Elämää tukeva oppimisympäristö kannustaa myös liikkumaan. Mitä aikaisemmin lapsi tottuu liikunnallisiin elämäntapoihin, sitä helpompi ne on omaksua. Eri kodeissa liikkumiseen suhtaudutaan eri tavoin, joten on tärkeää, että koulu huolehtii lasten saavan tarpeeksi liikuntaa. Siksi liikunnanopetusta täytyy maksimoida mahdollisuuksien mukaan. Myös nykysuositusten mukaiseen työergonomiaan pitäisi kiinnittää entistä paremmin huomiota pyrkimällä opettamaan ja opiskelemaan seisten tai liikkuen.

Toinen merkittävä asia elämää tukevassa oppimisympäristössä on ruokailumahdollisuudet. Lähiaikoina Vantaalla on noussut paljon keskusteluun huoli siitä, että kouluruokailun ajankohta eikä pituus ole oppijalle suotuisa. Osassa kouluista pienen ruokailutilan ja suuren opiskelijamäärän takia joudutaan kohtaamaan tilanteita, joissa pienikin lapsi saattaa joutua menemään syömään heti tultuaan kouluun, vaikka pitkäkin koulupäivä olisi vielä edessä. Myöskin kouluruokailun pituudesta on noussut huolta, sillä pitkien ruokailujonojen takia välillä todellinen ruokailuaika jää kovin lyhyeksi. Tärkeää on myös huomioida osan oppilaista erityistarpeet kouluruokailunkin osalta. Kokonaisuudessaan olisi siis tärkeää tarkastella kouluruokailun aika- ja tilaresursseja.

Kehitettävää on lisäksi suomen kielen opetuksen toteutuksessa. Etenkin suomi toisena kielenä -opetuksessa on hyvin eri tasoisia oppilaita, mikä heikentää joidenkin oppilaiden oppimistuloksia. Osalle opiskelijoista tehtävät ovat liian helppoja, kun taas osalle tehtävät tuottavat huomattavan paljon vaikeuksia. Esimerkiksi tällaisissa tapauksissa voisi tarkastella tasoryhmien tarpeellisuutta opetuksen parantamiseksi. Toinen huolenaiheemme kohdistuu Vantaan valmistavaan opetukseen. Valmistavan opetuksen tarkoitus on kehittää oppilaan suomenkielen taitoja, jotta oppiminen suomenkielellä olisi mahdollista. On varsin ongelmallista, että 1.-luokkalaisilla valmistavan luokan vaihtoehtoa ei ole. Tämä on varsin epäedullista ja kuluttavaa kaikille luokkayhteisön jäsenille. On myös sääli, että valmistavan

opetuksen piirissä olon aikaa on Vantaalla rajoitettu. Valmistavaa opetusta tulisi voida tarjota pidempään, jotta oppilaan valmiudet siirtyä yleisopetukseen saataisiin todella turvatuksi.

Innovaatioiden Vantaa syntyy innovoivista nuorista

Vantaan taloudellinen ja kulttuurinen tulevaisuus on kiinteästi sidoksissa sen nuorison luovaan voimaan ja yrittäjähenkisyyteen. Kuten Otaniemi on noussut merkittäväksi teknologian ja innovaatioiden keskuksiksi, Vantaa tarvitsee oman keskuksensa, jossa nuoret voivat vapaasti jakaa ideoita, kokeilla uusia konsepteja ja kasvattaa start-up yrityksiään. Oppimiskampus voisi toimia juuri tällaisena innovaatioiden kehtona, kunhan resurssit ja tuki ohjataan oikein.

Kuvitelkaamme, kuinka Vantaalta käsin syntyneet start-upit kasvavat ja loistavat kansainvälisesti, pitäen kuitenkin pääkonttorinsa Vantaalla. Nämä paikalliseen kulttuuriin juurtuneet yritykset omaisivat globaalin ulottuvuuden ja toisivat kaupunkiin kansainvälistä osaamista sekä investointeja. Osaajat voisivat myös muodostaa siltoja muihin maailman metropoleihin, tehdä Vantaasta merkittävämmän kaupungin liike-elämässä ja houkutella lisää nuoria innovaattoreita sekä yrityksiä Vantaalle. Tämä ei vain vahvistaisi Vantaan asemaa Suomessa, vaan nostaisi kaupungin tasoa maailmanlaajuisesti.

Kasvava Vantaa

Vantaa kukoistaa väestönkasvun ja kulttuurisen monimuotoisuuden myötä. Suomen mittakaavassa suuri osa väestönkasvustamme koostuu muista kuin kantasuomalaisista väestöryhmistä. Monikulttuurisuus on Vantaan vahvuus ja voimavara, rikastaen kaupungin sosiaalista ja kulttuurista ilmapiiriä. Tämän monimuotoisuuden kukoistamiseksi on keskeistä, että kehitys kohdistuu tasaisesti eri alueille. Samalla täytyy varmistaa, että yksikään kaupunginosa ei jää varjoon, eikä segregatiota pääsisi syntymään.

Kun Vantaa jatkaa laajentumistaan, on tärkeää pitää fokus alueellisessa tasa-arvossa, jotta jokainen vantaalainen tuntee itsensä osaksi yhteisöä. Tämä tarkoittaa investointeja koulutukseen, liikenteeseen ja vapaa-ajan palveluihin kaikissa kaupunginosissa. Vantaan eri kaupunginosien synergia ja keskinäinen yhteistyö varmistavat sen, että kaupunki ei vain kasva, vaan kukoistaa ja säilyttää sosiaalisen koheesionsa.

Suunnitellessa Vantaata, jossa nuoret tulevaisuudessa asuvat, tulee meidän kiinnittää huomiota myös ympäristöarvoihin. Vielä sadankin vuoden päästä uusien sukupolvien pitää pystyä ihailemaan vantaalaista luontoa. Emme voi loputtomasti kaataa metsää uusien asuinalueiden tieltä vaan meidän pitää kehittää nykyisiä keskustojamme ja rakentaa niitä korkeammalle. Tämä tulee huomioida erityisesti kehitettäessä uutta ja upeaa Aviapoliksen kaupunginosaa.

Uutta rakentaessa on talouden kuin ympäristönkin kannalta erittäin tärkeää huomioida myös laatu ja tietynlainen ajattomuus. 2020-luvulla rakennetun rakennuksen, niin koulun kuin asuinkerrostalonkin, elinkaari pitää pyrkiä maksimoimaan. Tämän saavuttamiseksi tarvitaan laadukkaampaa rakentamista esimerkiksi Vantaalla aina piinaavien homeongelmien ehkäisemiseksi. Toisekseen on huomioitava taloa suunniteltaessa, että se todennäköisimmin sopisi kehittyvään kaupunkikuvaan vielä useamman vuosikymmenenkin jälkeen.

Kouluruoka kaipaa edelleen korjausta

Kouluruoka on keskeinen osa koululaisten päivittäistä elämää. Pitkien koulupäivien aikana on olennaista, että opiskelijat saavat riittävästi energiaa ylläpitääkseen keskittymis- ja opiskelukykyä koko koulupäivän ajan. Ruokailun laatu vaikuttaa suoraan siihen, kuinka hyvin opiskelijat pärjäävät koulussa. Erityisesti niiden lasten kohdalla, jotka tulevat vähävaraisista perheistä, kouluruoan rooli on korvaamaton. Osalle koulussa syötävä lounas voi olla jopa päivän ainoa ateria.

Nuorisovaltuusto on tuonut ongelmaa esille jo vuosia. Viime vuoden budjettineuvotteluissa päätettiin 400 000€:n lisärahoituksesta kouluruokaan arvostushankkeen muodossa. Kun kyseessä on suhteellisen pieni kertaluontoinen sijoitus, oli valitettavan oletettavaa, että merkittävää muutosta ei havaita. Koska oppilailta tuleva palaute ei ole muuttunut mihinkään, eikä vaikutuksia ole näkynyt, on todettava huolen olleen aiheellinen.

Vantaan koulujen tarjoama ruoka ei edelleenkään vastaa odotuksia ja siihen on saatava muutos. Tarvittavaan muutokseen vaadittaisiin merkittävä taloudellinen panos, eikä siltikään voitaisi varmistua sen tehokkuudesta. Siksi on todettava, että ainoa toimiva työkalu on palvelun tuottajamallin muuttaminen nuorille suotuisampaan ja aidosti palvelevampaan muotoon uudelleentarkastelemalla Vantin in-house asemaa ja kilpailuttamalla paras

palveluntuottaja kuntamme nuorille. Kaupungin omistaman yhtiön erityisasema ei saisi olla este laadukkaalle kouluruoalle.

Terve ja turvallinen nuoruus

Vantaan kannattaa jatkossakin pyrkiä panostamaan mahdollisimman monipuoliseen kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kehittämiseen. Useille nuorille kaupungin tarjoama harrastus- ja sivistystoiminta on ainutlaatuisen tärkeää. Kaikilla perheillä ei ole mahdollisuutta tarjota lapselle maksullista harrastusta tai ajanvietettä. Harrastamisella on useita positiivisia vaikutuksia elämään.

On tärkeää luoda nuorille polku terveiden elintapojen piiriin. Harrastustoimintaa pitää siis olla saatavilla läpi lapsuuden. Kaupungin tulee muistaa järjestää myös teini-ikäisiä, sekä nuoria aikuisia tavoittavaa harrastustoimintaa. Viikottaiset matalan taloudellisen paineen asettavat harrastuskerhot, yksittäiset tapahtumat, sekä ilmaiset kaupungin tarjoamat harrastus- ja liikuntapaikat ovat osana luomassa terveempiä vantaalaisia.

Myös nuorisopalvelut ovat tärkeässä osassa vantaalaisten nuorten arkea.

Nuorisotyöntekijöitä sekä nuorisotiloja täytyy olla saatavilla riippumatta asuinalueesta.

Laadukas nuorisotyö tukee nuoria hankalissa elämäntilanteissa ja on osa turvaverkostoa.

Nuorisopalveluiden avulla nuori pitäisi pystyä saattamaan asemaan, josta hän yhdessä ammattilaisten avustuksella voi lähteä rakentamaan tasapainoista tulevaisuutta. On myös tärkeä pitää huoli siitä, että nuorisotyötä tekevät ammattilaiset saavat kallisarvoisesta työstään riittävän suuren korvauksen.

Anni Juulia Tuomainen

Vantaan nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Vantaalla 16.8.2023

